

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 26 mars 1930 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 4 juni 1926 (nr 163) om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 28 januari 1930 till riksdagen avlämnad proposition, nr 32, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 4 juni 1926 (nr 163) om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete.

Häri genom förordnas, att lagen den 4 juni 1926 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, vilken lag gäller till och med den 31 december 1930, skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1933, dock att slutbestämmelserna i lagen från och med den 1 januari 1931 skola hava följande lydelse:

I fråga om sådan under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som avses i 6 eller 7 §, skall vad i lagen är stadgat fortfara att gälla även efter den 31 december 1933.

Eftergift, som beviljats med stöd av lagen den 17 oktober 1919 om begränsning av tiden för bageri- och konditoriarbete eller lagen den 22 juni 1923 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, skall fortfarande äga giltighet, till dess den därför bestämda tiden utgår eller, där eftergift beviljats utan begränsning till viss tid, vederbörande myndighet finner skäl återkalla den.

I samband med denna proposition har utskottet till behandling förehåft två i anledning av densamma väckta motioner, nämligen nr 235 i första kammaren

Bihang till riksdagens protokoll 1930. 9 saml. 2 avd. 12 häft. (Nr 16.) 1

av herr *Möller m. fl.* och nr 391 i andra kammaren av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*

I motionerna, som äro likalydande, har hemställts, att riksdagen måtte besluta antaga följande förslag till

L a g

om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete.

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Arbete för tillverkning av bageri- eller konditorivaror må icke bedrivas å sön- eller helgdag eller å tid mellan klockan 8 eftermiddagen och klockan 6 förmiddagen å söckendag. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å tillverkning för hushållsbruk, vilken bedrives utan biträde av annan än medlem av hushållet.

Om arbete, varom här är sagt, i hotell-, restaurang- eller kaféörelse eller eljest bedrives utan samband med bageri- eller konditorirörelse, skall det icke vara underkastat denna lag i vidare mån, än det avser tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk.

2 §.

Utan hinder av vad i 1 § är stadgat må

a) i bageri- eller konditorirörelse arbete för tillverkning av varor, vid vilkas framställning jäst icke användes, utföras å sön- eller helgdag under högst tre timmar mellan klockan 6 förmiddagen och klockan 6 eftermiddagen;

b) i hotell-, restaurang- eller kaféörelse sådant arbete för tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk, vilket bedrives utan samband med bageri- eller konditorirörelse, utföras å sön- eller helgdag under tid, som under a) sägs;

c) s. k. anrörning utföras å sön- eller helgdag under högst två timmar mellan klockan 8 förmiddagen och klockan 8 eftermiddagen;

d) uppeldning eller deggörning utföras å söckendag mellan klockan 4 och klockan 6 förmiddagen;

e) uppeldning utföras av annan än bageri- eller konditoriarbetare å tid, då eljest arbete enligt denna lag ej må bedrivas;

f) under natten till söckendag, som närmast föregår två eller flera på varandra följande sön- eller helgdagar, uppeldning eller deggörning utföras jämväl mellan klockan 2 och klockan 4 förmiddagen och annat arbete mellan klockan 3 och klockan 6 förmiddagen.

3 §.

Arbete för tillverkning av spis- eller knäckebröd må, där arbetet är indelat i skift, å söckendag fortgå jämväl mellan klockan 8 och klockan 10 eftermiddagen ävensom, i den mån så kräves för det tillverkade brödets torkning, mellan klockan 10 eftermiddagen och klockan 12 midnatt.

4 §.

Därest särskilt förhållande påkallar avvikelse från det i 1 § stadgade förbud, utöver vad enligt 2 och 3 §§ är medgivet, äge vederbörande yrkesinspektör

att meddela tillstånd därtill. Sådant tillstånd, vilket skall sökas för varje särskilt tillfälle, må ej avse mer än två dygn i sänder eller för samma arbetsställe meddelas mer än tio gånger under ett och samma kalenderår. Är ytterligare eftergift av särskilt förhållande tillfälligtvis påkallad, må sådan eftergift meddelas av yrkesinspektionens chefsmyndighet.

Erfordras för ändamålsenlig drift av tillverkning, som i 3 § avses, ytterligare nattarbete, äge yrkesinspektionens chefsmyndighet att lämna medgivande därtill; och skola därvid meddelas de föreskrifter om nattarbetets anordnande, som kunna finnas erforderliga.

Är på grund av olyckshändelse eller annan oförutsedd omständighet avvikelse, varom i första stycket sägs, oundgängligen nödvändig, och är ej tid att inhämta tillstånd därtill, må avvikelser vidtagas utan tillstånd, dock ej för mer än ett dygn i sänder. Om sådan åtgärd och anledningen därtill åligger det företagens innehavare att ofördröjligen göra anmälan till vederbörande yrkesinspektör.

5 §.

Tillsyn å efterlevnaden av denna lag utövas av yrkesinspektionens befattningshavare; och skall därvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad som finnes stadgat rörande tillsyn å efterlevnaden av lagen om arbetarskydd den 29 juni 1912.

Å arbetsställe, där sådant arbete, som avses i 15 § lagen om arbetarskydd, bedrivs på stadigvarande sätt, skall förevarande lag finnas anslagen på lämplig plats.

6 §.

Bedriver innehavare av företag, som i denna lag avses, arbete i strid mot stadgande i lagen eller med stöd av sådant stadgande utfärdad föreskrift, straffes med böter från och med tio till och med ettusen kronor. Har på sådant sätt till arbete med faders eller målsmans vetskap och vilja använts person under aderton år, vare fadern eller målsmannen förfallen till böter från och med fem till och med femtio kronor.

Den, som under tid, då han är ställd under åtal för förseelse, varom i denna paragraf förmåles, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är bestämt för sådan förseelse.

7 §.

Därest innehavare av företag, som i denna lag avses, försummar att fullgöra anmälningsskyldighet, varom stadgats i 4 § tredje stycket, eller skyldighet, som är föreskriven i 5 § andra stycket, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

8 §.

Förseelse, som omförmåles i 6 eller 7 §, åtalas vid polisdomstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

9 §.

Beträffande verksamhet, som bedrivs av staten eller kommun, skall vad i denna lag är stadgat angående arbetsgivare gälla arbetsföreståndaren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1930.

Eftergift, som beviljats med stöd av lagen den 17 oktober 1919 om begränsning av tiden för bageri- och konditoriarbete eller lagen den 22 juni 1923 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, skall fortfarande äga giltighet, till dess den därför bestämda tiden utgår eller, där eftergift beviljats utan begränsning till viss tid, vederbörande myndighet finner skäl återkalla den.

Vederbörande myndighet äger att jämväl innan denna lag trätt i kraft meddela beslut om eftergift som avses i 4 §.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet hänvisa till propositionen; och får utskottet i fråga om vad motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden hänvisa till motionerna.

Utskottet. Lagstiftningen angående förbud mot natt- och söndagsarbete i bageri- och konditoriföretag tillkom liksom lagen om arbetstidens begränsning vid 1919 års urtima riksdag. Bagerilagstiftningen har beträffande giltighetstiden hittills behandlats på samma sätt som den allmänna arbetstidslagstiftningen. Den nu gällande lagen i ämnet gäller till och med den 31 december 1930. I propositionen förutsattes, att lagen alltjämt skall vara provisorisk, och dess giltighetstid har föreslagits till och med utgången av år 1933. I motionerna åter har hemställts, att den provisoriska lagen måtte förnyas utan tidsbegränsning.

Då utskottet i sitt utlåtande beträffande den allmänna arbetstidslagen föreslagit, att denna skall hava permanent karaktär från och med nästkommande år, synes det utskottet lämpligt, att jämväl nu ifrågavarande lag blir definitiv från samma tidpunkt.

I motionerna har vidare föreslagits, att vissa ändringar i materiellt hänseende skola verkställas vid lagens förnyande. Dessa ändringsförslag avse att anpassa den svenska lagen efter bestämmelserna i det vid internationella arbetskonferensen i Genève år 1925 antagna förslaget till konvention angående nattarbete i bagerier.

I fråga om denna konvention vill utskottet lämna följande redogörelse. Den svenska lagen är på det hela taget av betydligt strängare innehåll än konventionen. Konventionen angives visserligen äga tillämpning å all slags tillverkning utan hänsyn till syftet därmed, under det att lagen allenast avser tillverkning *till avsalu*, men då hushållstillverkning, bedriven av hushållets medlemmar, är undantagen enligt konventionen, skulle konventionens överskjutande tillämpning väsentligen komma att avse truppförband, sjuk- och fattigvårdsanstalter m. fl. dylika institutioner. Beträffande tillämpningsområdet kan för övrigt anmärkas, att lagen har avseende å tillverkning ej blott av produkter, framställda av mjöl — till vilka konventionen inskränker sig — utan även av andra konditorivaror. Vidare är att märka, att konventionen endast riktar sig mot nattarbetet, under det att lagen därjämte förhindrar söndagsarbete. Den mest betydelsefulla skillnaden framträder emellertid vid jämförelse av nattarbetsförbudets omfattning till tiden. I lagen stadgas förbud mot arbete, med undantag för uppeldning och deggörning, mellan kl. 8 e. m. och kl. 5 f. m., d. v. s. under nio timmar, medan konventionen inskränker sig till att, med möjlighet till undantag bl. a. för förberedelse- och avslutningsarbeten, påbjuda

en nattledighet av 7 timmar i följd och innefattande tiden mellan kl. 11 e. m. och 5 f. m. eller under vissa betingelser mellan kl. 10 e. m. och 4 f. m. I ett avseende är emellertid konventionen strängare än lagen, nämligen däri att nattarbetsförbudet enligt konventionen omfattar såväl arbetare som arbetsgivare, vilka taga del i den åsyftade tillverkningen, under det att från lagens tillämpning äro undantagna sådana rörelser, som bedrivs utan biträde av annan än make och hemmavarande barn.

Utskottet övergår nu till de förändringar i lagens särskilda bestämmelser, som motionärernas lagförslag företer.

Den första förändringen består däri, att orden »till avsalu» i 1 §:s första punkt uteslutits. Genom denna förändring skulle, såsom ovan nämnts, lagen komma att gälla även beträffande tillverkning, som bedrivs vid truppförband, sjuk- och fattigvårdsanstalter m. fl. dylika institutioner. En sådan anordning anser emellertid utskottet icke lämplig.

Den andra och betydelsefullaste förändringen består däri, att undantaget för s. k. familjebagerier ersatts med ett undantag för tillverkning för hushållsbruk, vilken bedrivs utan biträde av annan än medlem av hushållet.

Liknande förslag hade framställts i Kungl. Maj:ts proposition nr 72 till 1926 års riksdag. Härom yttrade utskottet i sitt utlåtande nr 21 följande:

Ifrågavarande förändring utgör visserligen en betingelse för konventionens ratificering, men den är väsentligen föranledd av de större bageriidkarnas och deras arbetares krav på undanröjande av den besvärande och enligt deras mening illojala konkurrens, som utövas av de från lagens tillämpning undantagna familjebagerierna, vilken konkurrens ytterligare skärpes därigenom, att ett stort antal andra små, från familjebagerierna ofta endast med svårighet skiljbara bageriföretag opåtalat arbeta under samma fria former. Det undantag, som sålunda medgivits, utgör emellertid endast ett uttryck för den eljest inom arbetarskyddslagstiftningen hävdade principen om full frihet för arbetsgivaren att själv och med biträde av sina familjemedlemmar utöva arbete. Vidare må framhållas, att verkställda undersökningar enligt utskottets förmenande knappast giva något starkare stöd åt härovan berörda klagomål. Sålunda torde exempelvis den av socialstyrelsen framhållna övernormala ökningen av familje- och hembagerier sannolikt i avsevärd mån finna sin förklaring i andra förhållanden — såsom förbättrade tekniska möjligheter, lägre löneanspråk hos oorganiserad personal, tvång för en del personer, som förut haft andra levnadsförhållanden, att förskaffa sig en förvärvskälla — än den här ifrågavarande undantagsbestämmelsen. Med hänsyn till vad sålunda anförts och särskilt till angelägenheten av att upprätthålla principen om frihet till arbete för arbetsgivaren och hans familj har utskottet icke kunnat biträda det förevarande ändringsförslaget, utan får utskottet förorda, att den nu gällande undantagsbestämmelsen för familjebagerier måtte upptagas i den förnyade bagerilagen.

Utskottet vidhåller alltså denna sin uppfattning rörande föreliggande spörsmål.

Den tredje förändringen avser tiden för bageriarbetets början och innebär en återgång till de bestämmelser, som gällde före 1926 års revision. De skäl, som motionärerna anført till stöd härför, kan utskottet icke godtaga.

Utskottet har sålunda funnit sig icke kunna biträda något av de framställda förslagen till ändring i materiellt hänseende i förevarande lag.

Med hänsyn därtill att utskottet föreslår permanent lagstiftning, äro vissa ändringar erforderliga uti ikraftträdelse- och övergångsbestämmelserna.

I fråga om den allmänna arbetstidslagen har utskottet ansett lämpligt föreslå riksdagen att antaga ny lag i ämnet i stället för att utan tidsbegränsning förlänga nu gällande lag. Samma förslag vill utskottet framställa beträffande bagerilagen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition och de i ämnet väckta motionerna måtte för sin del antaga följande

L a g

om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete.

Häriigenom förordnas som följer:

1 §.

Arbete för tillverkning till avsalu av bageri- eller konditorivaror må icke bedrivas å sön- eller helgdag eller å tid mellan klockan 8 eftermiddagen och klockan 5 förmiddagen å söckendag. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å rörelse, som bedrivs utan biträde av annan än make och hemma- varande barn.

Om arbete, varom här är sagt, i hotell-, restaurang- eller kafé- rörelse eller eljest bedrivs utan samband med bageri- eller konditorirörelse, skall det icke vara underkastat denna lag i vidare mån, än det avser tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk.

2 §.

Utan hinder av vad i 1 § är stadgat må

a) i bageri- eller konditorirörelse arbete för tillverkning av varor, vid vilkas framställning jäst icke användes, utföras sön- eller helgdag under högst tre timmar mellan klockan 6 förmiddagen och klockan 6 eftermiddagen;

b) i hotell-, restaurang- eller kafé- rörelse sådant arbete för tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk, vilket bedrivs utan samband med bageri- eller konditorirörelse, utföras å sön- eller helgdag under tid, som under a) sägs;

c) s. k. anrörning utföras å sön- eller helgdagar under högst två timmar mellan klockan 8 förmiddagen och klockan 8 eftermiddagen;

d) uppeldning eller deggörning utföras å söckendag mellan klockan 3.30 och klockan 5 förmiddagen;

e) uppeldning utföras av annan än bageri- eller konditoriarbetare å tid, då eljest arbete enligt denna lag ej må bedrivas;

f) under natten till söckendag, som närmast föregår två eller flera på varandra följande sön- och helgdagar, uppeldning eller deggörning utföras jämväl mellan klockan 2 och klockan 3.30 förmiddagen och annat arbete mellan klockan 3 och klockan 5 förmiddagen.

3 §.

Arbete för tillverkning av spis- eller knäckebröd må, där arbetet är indelat i skift, å söckendag fortgå jämväl mellan klockan 8 och klockan 10 eftermiddagen ävensom, i den mån så kräves för det tillverkade brödets torkning, mellan klockan 10 eftermiddagen och klockan 12 midnatt.

4 §.

Därest särskilt förhållande påkallar avvikelse från det i 1 § stadgade förbud, utöver vad enligt 2 och 3 §§ är medgivet, äge vederbörande yrkesinspektör att meddela tillstånd därtill. Sådant tillstånd, vilket skall sökas för varje särskilt tillfälle, må ej avse mer än två dygn i sänder eller för samma arbetsställe meddelas mer än tio gånger under ett och samma kalenderår. Är ytterligare eftergift av särskilt förhållande tillfälligtvis påkallad, må sådan eftergift meddelas av yrkesinspektionens chefsmyndighet.

Erfordras för ändamålsenlig drift av tillverkning, som i 3 § avses, ytterligare nattarbete, äge yrkesinspektionens chefsmyndighet att lämna medgivande därtill; och skola därvid meddelas de föreskrifter om nattarbetets anordnande, som kunna finnas erforderliga.

Är på grund av olyckshändelse eller annan oförutsedd omständighet avvikelse, varom i första stycket sägs, oundgängligen nödvändig, och är ej tid att inhämta tillstånd därtill, må avvikelserna vidtagas utan tillstånd, dock ej för mer än ett dygn i sänder. Om sådan åtgärd och anledningen därtill åligger det företags innehavare att ofördröjligen göra anmälan till vederbörande yrkesinspektör.

5 §.

Tillsyn å efterlevnaden av denna lag utövas av yrkesinspektionens befattningshavare; och skall därvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad som finnes stadgat rörande tillsyn å efterlevnaden av lagen om arbetarskydd den 29 juni 1912.

Å arbetsställe, där sådant arbete, som avses i 15 § lagen om arbetarskydd, bedrivs på stadigvarande sätt, skall förevarande lag finnas anslagen på lämplig plats.

6 §.

Bedriver innehavare av företag, som i denna lag avses, arbete i strid mot stadgande i lagen eller mot föreskrift, som utfärdats med stöd av sådant stadgande, straffes med böter från och med tio till och med ettusen kronor. Har på sådant sätt till arbete med faders eller målsmans vetskap och vilja använts

person under aderton år, vare fadern eller målsmannen förfallen till böter från och med fem till och med femtio kronor.

Den, som under tid, då han är ställd under åtal för förseelse, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är bestämt för sådan förseelse.

7 §.

Därest innehavare av företag, som i denna lag avses, försummar att fullgöra anmälningsskyldighet, varom stadgats i 4 § tredje stycket, eller skyldighet, som är föreskriven i 5 § andra stycket, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

8 §.

Förseelse, som omförmäles i 6 eller 7 §, åtalas vid polisdomstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1931.

Eftergift, som beviljats med stöd av lagen den 17 oktober 1919 om begränsning av tiden för bageri- och konditoriarbete eller lagen den 22 juni 1923 eller lagen den 4 juni 1926 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, skall fortfarande äga giltighet, till dess den därför bestämda tiden utgår eller, där eftergift beviljats utan begränsning till viss tid, vederbörande myndighet finner skäl återkalla den.

Vederbörande myndighet äger att jämväl innan denna lag trätt i kraft meddela beslut om eftergift, som avses i 4 §.

B) att motionerna nr 235 i första kammaren och nr 391 i andra kammaren, i den mån desamma icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan under A) hemställt, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 mars 1930.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar *Westman, von Sydow, Sigfrid Hansson, Thorberg, Österström* och *Mellén*, fröken *Hesselgren** samt herr *Hagman*;

från a n d r a kammaren: herrar *Magnusson* i Kalmar, *Magnusson* i Skövde, *Hage, Johanson* i Stockholm*, *Andersson* i Rasjön, *Björnberg**, *Gardell* i Gans och *Sandström*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) av herrar *Westman, von Sydow, Mellén, Magnusson* i Skövde, *Gardell* i Gans och *Sandström*, vilka ansett, att utskottets yttrande från sid. 4 med kantrubrik »Utskottet» bort hava följande lydelse:

Lagstiftningen — — — — — tidsbegränsning.

Utskottet

Då utskottet i sitt utlåtande beträffande den allmänna arbetstidslagen föreslagit, att denna skall hava förlängd giltighet till utgången av år 1933, synes det utskottet lämpligt att jämväl nu ifrågavarande lag erhåller förlängd giltighet till utgången av samma tid.

I motionerna — — — — — bagerier.

I fråga om — — — — — hemmavarande barn.

Utskottet — — — — — företer.

Den första — — — — — lämplig.

Den andra — — — — — hushållet.

Liknande förslag — — — — — förnyade bagerilagen.

Utskottet — — — — — spörsmål.

Den tredje — — — — — icke godtaga.

Utskottet — — — — — i förevarande lag (sid. 6).

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas;

B) att motionerna nr 235 i första kammaren och nr 391 i andra kammaren icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda;

2) av herrar *Sigfrid Hansson, Thorberg, Hagman, Hage* och *Johanson* i Stockholm, vilka ansett, att utskottets yttrande från sid. 4 med kantrubrik »Utskottet» bort hava följande lydelse:

Lagstiftningen angående förbud mot natt- och söndagsarbete i bageri- och konditoriföretag tillkom liksom lagen om arbetstidens begränsning vid 1919 års urtima riksdag. Bagerilagstiftningen har beträffande giltighetstiden hittills behandlats på samma sätt som den allmänna arbetstidslagstiftningen och är sålunda nu av provisorisk karaktär. Då utskottet i sitt utlåtande angående den allmänna arbetstidslagen föreslagit, att denna från och med nästa år skall hava

Utskottet.

permanent karaktär, synes det utskottet lämpligt, att jämväl här ifrågavarande lag göres permanent från samma tidpunkt.

Då en internationell konvention föreligger rörande förläggandet av arbetstiden inom bagerier och konditorier, synes det utskottet riktigt, att den svenska lagen bringas i överensstämmelse med denna, så att Sverige kan ratificera konventionen. De ändringar som därför behöva göras i den svenska lagtexten äro jämförelsevis små. De inskränka sig till att orden i första paragrafen »till avsalu» böra utgå, varigenom lagen kommer att gälla även för statens och kommuners bagerier, och att lagens tillämpningsområde utsträcker till att omfatta jämväl s. k. familjbagerier. En sådan förändring av lagens tillämpningsområde tillstyrktes av socialstyrelsen redan 1926. Härutöver kräves, att den förändring av tidsbestämningarna för arbetets början å morgnarna, som gjordes av riksdagen 1926, återföres till de bestämmelser, vilka gällde i tidigare lagstiftning.

Då goda skäl förefinnas för att verkställa här angivna förändringar i nu gällande lag för att få den svenska lagstiftningen i överensstämmelse med den internationella konventionen, så att denna kan ratificeras, vill utskottet för sin del förorda bifall till de i denna fråga väckta motionerna nr 235 i första kammaren och nr 391 i andra kammaren.

I anslutning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition och de i ämnet väckta motionerna måtte för sin del antaga följande

L a g

om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri och konditoriarbete.

Häri genom förordnas som följer:

(Gällande lag.)

(Utskottets förslag.)

1 §.

Arbete för tillverkning *till avsalu* av bageri- eller konditorivaror må icke bedrivas å sön- eller helgdag eller å tid mellan klockan 8 eftermiddagen och klockan 5 förmiddagen å söckendag. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å rörelse, som bedrivs utan biträde av annan än make och hemmavarande barn.

Arbete för tillverkning av bageri- eller konditorivaror må icke bedrivas å sön- eller helgdag eller å tid mellan kl. 8 eftermiddagen och klockan 6 förmiddagen å söckendag. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å tillverkning för hushållsbruk, vilken bedrivs utan biträde av annan än medlem av hushållet.

Om arbete, varom här är sagt, i hotell-, restaurang- eller kaféerörelse eller eljest bedrivs utan samband med bageri- eller konditorirörelse, skall det icke vara underkastat denna lag i vidare mån, än det avser tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk.

(Gällande lag.)

(Utskottets förslag.)

2 §.

Utan hinder av vad i 1 § är stadgat må

a) i bageri- eller konditorirörelse arbete för tillverkning av varor, vid vilkas framställning jäst icke användes, utföras sön- eller helgdag under högst tre timmar mellan klockan 6 förmiddagen och klockan 6 eftermiddagen;

b) i hotell-, restaurang- eller kaférörelse sådant arbete för tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk, vilket bedrivs utan samband med bageri- eller konditorirörelse, utföras å sön- eller helgdag under tid, som under a) sägs;

c) s. k. anrörning utföras å sön- eller helgdagar under högst två timmar mellan klockan 8 förmiddagen och klockan 8 eftermiddagen;

d) uppeldning eller deggörning utföras å söckendag mellan klockan 3.30 och klockan 5 förmiddagen;

d) uppeldning eller deggörning utföras å söckendag mellan klockan 4 och klockan 6 förmiddagen;

e) uppeldning utföras av annan än bageri- eller konditoriarbetare å tid, då eljest arbete enligt denna lag ej må bedrivas;

f) under natten till söckendag, som närmast föregår två eller flera på varandra följande sön- och helgdagar, uppeldning eller deggörning utföras jämväl mellan klockan 2 och klockan 3.30 förmiddagen och annat arbete mellan klockan 3 och klockan 5 förmiddagen.

f) under natten till söckendag, som närmast föregår två eller flera på varandra följande sön- och helgdagar, uppeldning eller deggörning utföras jämväl mellan klockan 2 och klockan 4 förmiddagen och annat arbete mellan klockan 3 och klockan 6 förmiddagen.

3 §.

Arbete för tillverkning av spis- eller knäckebröd må, där arbetet är indelat i skift, å söckendag fortgå jämväl mellan klockan 8 och klockan 10 eftermiddagen, ävensom, i den mån så kräves för det tillverkade brödets torkning, mellan klockan 10 eftermiddagen och klockan 12 midnatt.

4 §.

Därest särskilt förhållande påkallar avvikelse från det i 1 § stadgade förbud, utöver vad enligt 2 och 3 §§ är medgivet, äge vederbörande yrkesinspektör att meddela tillstånd därtill. Sådant tillstånd, vilket skall sökas för varje särskilt tillfälle, må ej avse mer än två dygn i sänder eller för samma arbetsställe meddelas mer än tio gånger under ett och samma kalenderår. Är ytterligare eftergift av särskilt förhållande tillfälligtvis påkallad, må sådan eftergift meddelas av yrkesinspektionens chefsmyndighet.

Erfordras för ändamålsenlig drift av tillverkning, som i 3 § avses, ytterligare nattarbete, äge yrkesinspektionens chefsmyndighet att lämna medgivande därtill; och skola därvid meddelas de föreskrifter om nattarbetets anordnande, som kunna finnas erforderliga.

(Gällande lag.)

(Utskottets förslag.)

Är på grund av olyckshändelse eller annan oförutsedd omständighet avvikelse, varom i första stycket sägs, oundgängligen nödvändig, och är ej tid att inhämta tillstånd därtill, må avvikelserna vidtagas utan tillstånd, dock ej för mer än ett dygn i sänder. Om sådan åtgärd och anledningen därtill åligger det företagets innehavare att ofördröjligen göra anmälan till vederbörande yrkesinspektör.

5 §.

Tillsyn å efterlevnaden av denna lag utövas av yrkesinspektionens befattningshavare; och skall därvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad som finnes stadgat rörande tillsyn å efterlevnaden av lagen om arbetarskydd den 29 juni 1912.

Å arbetsställe, där sådant arbete, som avses i 15 § lagen om arbetarskydd, bedrivs på stadigvarande sätt, skall förevarande lag finnas anslagen på lämplig plats.

6 §.

Bedriver innehavare av företag, som i denna lag avses, arbete i strid mot stadgande i lagen eller mot föreskrift, som utfärdats med stöd av sådant stadgande, straffes med böter från och med tio till och med ettusen kronor. Har på sådant sätt till arbete med faders eller målsmans vetskap och vilja använts person under aderton år, vare fadern eller målsmannen förfallen till böter från och med fem till och med femtio kronor.

Den, som under tid, då han är ställd under åtal för förseelse, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är bestämt för sådant förseelse.

7 §.

Därest innehavare av företag, som i denna lag avses, försummar att fullgöra anmälningsskyldighet, varom stadgats i 4 § tredje stycket, eller skyldighet, som är föreskriven i 5 § andra stycket, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

8 §.

Förseelse, som omförmäles i 6 eller 7 §, åtalas vid polisdomstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

9 §.

Beträffande verksamhet, som bedrivs av staten eller kommun, skall vad i denna lag är stadgat angående arbetsgivare gälla arbetsföreståndaren.

(Gällande lag.)

(Utskottets förslag.)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1927 samt gäller till och med den 31 december 1930; skolande i fråga om sådan under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som avses i 6 eller 7 §, vad i lagen är stadgat fortfarande att gälla även efter sistnämnda dag.

Eftergift, som beviljats med stöd av lagen den 17 oktober 1919 om begränsning av tiden för bageri- och konditoriarbete eller lagen den 22 juni 1923 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri och konditoriarbete, skall fortfarande äga giltighet, till dess den därför bestämda tiden utgår eller, där eftergift beviljats utan begränsning till viss tid, vederbörande myndighet finner skäl återkalla den.

Vederbörande myndighet äger att jämväl innan denna lag trätt i kraft meddela beslut om eftergift, som avses i 4 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1931.

Eftergift, som beviljats med stöd av lagen den 17 oktober 1919 om begränsning av tiden för bageri- och konditoriarbete eller lagen den 22 juni 1923 eller lagen den 4 juni 1926 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, skall fortfarande äga giltighet, till dess den därför bestämda tiden utgår eller, där eftergift beviljats utan begränsning till viss tid, vederbörande myndighet finner skäl återkalla den.

Vederbörande myndighet äger att jämväl innan denna lag trätt i kraft meddela beslut om eftergift, som avses i 4 §.

B) att motionerna nr 235 i första kammaren och nr 391 i andra kammaren, i den mån desamma icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan under A) hemställt, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda;

3) av herr *Magnusson* i Kalmar.
